די געשיכטע פון די אידישע גלייכ־בערעכטיגונג אין פערשיעדענע לענדער

די בעשרענקונגען פון מיטעל־אלטער. — די ווירקונג פון דער פראנצויזי־שער רעוואלוציאן. — נאפאלעאן און דער „סנהדרין".

א נייע פאכע פאנגט זיך אן מיט דער בעפרייאונג פון די רוסישע אידען פון טעלאלטער אין אייראפא האט זיך אנ־זייער בירגערליכער פערשקלאפונג. נעפאנגען אין דעם לעצטען העלפט פונ'ם פארשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג, וועלכע זיי זיינען געווען אונטערוואורפען אין מי־ניינצעהנטען יאהרהונדערט. די בעשרענ־קונגען האבען זיך אונטערשידעט אין דער אין ביז מיט א פאאר וואכען צוריק געווען בעהאלטען אין דעם שלייער פון דער ווייט־פארמע, וואס זיי האבען אנגענומען אין טער צוקונפט, איז איצט א פאקט, אין דער שטרענגקייט און ביטערקייט, מיט וועלכע זיי זיינען אויסגעפיהרט געווארען, וועהרענד ביז מיט א פאאר וואכען צוריק איז א העלפט פון דעם אידישען פאלק געווען אונטערוואורפען די געמיינסטע בע־שרענקונגען און פארארטהייל אין היינט צו טאג, א דאנק דער גלייכבערעכטיגונג פון די רוסישע אידען, דאס גאנצע פאלק פריי.

עס איז כדאי אין דעם איצטיגען מא־מענט צו בעטראכטען די געשיכטע פון דער בירגערליכער גלייכבערעכטיגונג פון די אידען אין אלע לענדער, און צו זעהען, צו וועלכע כחות די אידען האבען צו פער־דאנקען זייער בעפרייונג.

איזראעל קאהען, דער פערפאסער פון „אידישען לעבען אין מאדערנע צייטען" האט פערפאסט א פאלשטענדיגע כראָנ־לאָגיע פון אידישער גלייכבערעכטיגונג. אנקאנענדיג מיט דעם פינסטערען מיטעל־אלטער, בעוויזט קאהען, אז דער גרוי זאמסטער שוגא פון אידישען פאלק אין מיטעלאלטער איז געווען די קירכע, וועל־כע האט געשאלטען און געוואלטעט אי־בער דעם שטאאט כמעט אין יעדען לאנד וואו די אידען האבען געוואוינט. און וועלכע האט בעטראכט יעדען איינעם וועלכער איז געבליבען אויסערהאלב דער קירכע אלס דער פאסענדער קרבן פאר ערגרידריינגען בעשרענקונגען אין פער־ניכטענדע צינזען. זייער ערשטען אט־העם פון פרייהייט האבען די אידען צו פערדאנקען ניט דער קירכע, נאר א בע־וועגונג וועלכע האט פערבינדעט די מאכט פון דער קירכע און האט אויף איהר פלאץ אויסגעזעצט די נעטען פון פערשטאנד. די פראנצויזישע רעוואלוציע האט צום ערשטען בעפרייט די אידען פון די מי־טעל־אלטער קייטען און האט זיי גענעבען מענשליכע רעכטע, אבוואהל דער דאזיגער בעפרייאונגס־אקט איז געקומען עטליכע יאהר נאך דעם, ווי די פעראייניגטע שטאאטען פון אמעריקא האט פראקלא מירט פאלשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג פאר אלע מענשען אהן אונטערשיער פון ראסע אדער נאציאן. דיעזער שריט איז אבער געווען צו „העזות'דיג" פאר די אי־רעדע לענדער. די מעהרסטע לענדער האבען נאך לענגערע פערביסענע אינער ליכע געמפפע געגעבען די אידען בירגער־ליכע רעכטע ערשט אין מיטען פונם איינצעהנטען יאהרהונדערט.

די בעשרענקונגען פון מיטעל אלטער

דער ערשטער ערנסטער פערזוך צו בע־פרייען די אידען פון זייערע בירגערליכע און פאליטישע בעשרענקונגען, צו וועלכע זיי זיינען געווען אונטערוואורפען אין מי־טעלאלטער אין אייראפא האט זיך אנ־געפאנגען אין דעם לעצטען העלפט פונ'ם דיינצעהנטען יאהרהונדערט. די בעשרענ־קונגען האבען זיך אונטערשיידעט אין דער פארמע, וואס זיי האבען אנגענומען אין דער שטרענגקייט און ביטערקייט, מיט וועלכע זיי זיינען אויסגעפיהרט געווארען, אין איין פרט אבער זיינען אלע בעשרענ־קונגען געווען עהנליך: די מאכט האבען ניט געהאט די געוועהנליכע רעכטע פון בירגער. די בעשרענקונגען האבען זיך בעצויגען צו זייערע וואוין־רעכטע, צו האב־דעל און אפילו צו עפענטליכע גאטעס־דיענסט: זיי האבען ניט געטארט זיין קיין לאנדס־בעזיצער, זיי זיינען געווען אויסגעשלאסען פון ניידערגערע שולען און אויסווערוויטעטען אין מ'האט זיי ניט געגעבען קיין טהייל אין די בירגערליכע און פאליטישע טהעטיגקייטען. ווען זיי האבען אויסגעוואנדערט פון איין פלאטץ צו אן אנדערען האבען זיי געמוזט בעצאה־לען א קאפ־שטייער. קענינע און גייסטלי־כע האבען פון זיי געצאפט אלערליי צינזען פאר דער בעשיצונג פון זייערע לעבענס, וועלכע זיינען אימער געווען אין געפאהר, קורץ, זיי האבען ניט געהאט קיין שום רעכטע, אויסער דאס רעכט צו לעבען. אבער אויך דאס לעבען איז געווען אזוי פול מיט בעשרענקונגען, אז מ'האט עס אפט בעטראכט אלס לאסט, די בעשרענ־קונגען אין ענגלאנד זיינען ניט געווען אזוי פערביטערט און אונערטרעגליך ווי אין די אנדערע לענדער, ווייל דארט וועגינסטעטעס האבען זיי פערמאנט דאס וואוין־רעכט פון דעם יאהר 1655 אן און זיינען ניט געווען אונטערוואורפען די בעליידיגונג פון קאפ־שטייער: אבער אפילו אין ענג־לאנד האט דער גייסט פון טאלעראנץ מיט הונדערט און זעכציג יאהר צוריק געטראָ־גען אזא כאראקטער, אז דאס געזעץ צו נאטוראליזירען די אידען, וואס איז אנגע־נומען געווען עהנליך: נאך מעהר עס איז געווען א מאמענט אין נאפאָ־לעאָנ'ס קאריערע, בעת ער האט זיך בע־נייסטערט פאר'ן פלאן צוריקצוקעהרען פאלעסטינא צו איהרע אלטע בעלי בתים. אבער אזוי ווי ער האט געשטעלט די בעדינגונגען, אז די אידען פון אפריקא און פון אזיען זאלען זיך שטעלען אונטער זיין פאהן, איז פון דעם דאזיגען גלאהרייכען פראיעקט גארנישט געווארען. די רעלי־גיעזע רעאקציאנערען און די ערשטע־גיל־דע סוחרים פון פראנקרייך האבען צו יע־נער צייט ווייעדער אבגעפרישט די אידען פראגע. זיי האבען אויסגענוצט דעם פאקט, וואס די בייערען האבען ניט גע־קענט בעצאהלען די חובות, וואס זיי זיי־נען געווען שולדיג צו די אידען און האבען אריינגעשיקט נאפאָלעאָנען א פעטיציע, אז ער זאל אוועקנעהמען די בירגער־רעכטע פון די אידען.

דער זיעגער האט בעשלאסען איבערצו־געבען די פראגע אין דיי הענד פון די אי־דען זעלבסט און האט פערגרופען א צו־זאמענפאהר פון בעריהמטע אידען. דער צוזאמענפאהר, וועלכער איז בעשטאנען פון 111 דעפוטאטען, האט זיך פערזא־מעלט אין פאריז אין דעם יאהר 1806 און האט בעדארפט ענטפערען אויף 12 פראַ־גען, וועלכע האבען זיך בעצויגען הויפט־זעכליך צום אידישען פאטריאטיזם, גע־מישטע הייראטהען און די געזעצליכקייט פון לייהען געלד אויף פראצענט. נאפאָ־לעאָן איז געווען אזוי צופריעדען מיט די ענטפערס פון דער פערזאמלונג, דאס ער האט פערגרופען א „סנהדרין" נאכ'ן מוס־טער פון דעם אלטען סנהדרין אין ירושלים דער דאזיגער סנהדרין, בעשטעהענד פון 71 דעפוטאטען פון פראנקרייך, דייטש־לאנד, האלאנד און איטאליען האט זיך ערעפענט אונטער'ן פארזיץ פון רבי צינז־היים פון שטראסבורג, דעם 9טען פעב־ואר 1807, און האט אנגענומען א מין־טשארטער, וועלכער האט אויפגעפארערט די אידען צו בעטראכטען פראנקרייך אלס זייער פאטערלאנד, די בירגער אלס זייערע ברידער און צו ריידען זייער שפראך, דער סנהדרין האט אויך כמעט ווי נע'בשלאָס נעמישטע הייראטען, אבער האט ער קלעהרט, דאס די סינאגאגע קען עס ניט־טהייסען. נאפאלעאן האט ארויפגעלייגט אן אפיציעלען שטעמפעל אויף די בעשלי־סע פון סנהדרין און זיי זיינען געווארען די געזעצע פון אידישען קהלות. דער ראזיגער סיסטעם איז געבליבען אין קראפט ביז'ן יאהר 1905 און איז גילטיג אויך היינט אין בעלגיען און עלזאס. דער העכסטער פונקט פון אידישער גלייכבע־רעכטיגונג אין פראנקרייך איז דערגרייכט געווארען אין יאהר 1831, ווען ס'איז בע־שלאסען געווארען, אז שולען און רבנים אזוי וי קירכען און קריסטליכע גייסטלי־כע, זאלען געשטיצט ווערען פון דער נא־ציאנאלער קאסע.

אסטראנאמישע דרעסעס

א דרעסמייקער פירמא, וואס בעזארגט אריסטאָקראטישע מיט לבנה דרעסעס, שטערן־ווייסטלעך א'ן עהנליכע מלבושים לויט די פעט־ערנס פון הימעל.

שווערע צייטען קומען אן פאר אונ־זערע דרעסמייקערינס, עס איז נאך ניט געווען, וואס דער קאפ דארף דארען אי־בער אערדע מארע און איז נאך ווענינ־ער מען פערליערט די כחות איידער מען בויעט אויף א רדעס פון דעם סקווירט ביינדינג ביז דעם יאוק פון דער ווייסט, האט אלץ איז פאר א דרעס־מייקערין ניט גענוג, נור מען פאדערט שוין נאר פון איהר א נייע זאך, א זאך, פון וועלכע קיין דרעסמייקער זייט די וועלט שטעהט האט ניט געוואוסט.

א היינטיגע דרעסמייקערין, וואס וויל האבען אריסטאָקראטישע אסטאָ־מערקעס, מוז אויף פערשטעהען אס־טראָנאָמיע, זי מוז זיין א שטערן־זעהרין און מוז זיך אבגעבען מיט הימלישע זאַ־כען. אום אויפצונעהען א סטילישע דרעס וואס זאל פיטען די אריסטאָקראטיע, מוז די דרעסמייקערין קוקען אויפ'ן הי־מעל און שטודירען די פלאנעטען.

איהר וועט פרעגען וואס האט א פאטש צו גוט שבת און וואס פאַ־ראַ שייכות איז דאָ צווישען א סילקענעס שיטה־נאון אדער א וועלוועטענע פרינצעס און די הימלישע קערפער? אבער נור א גרייער קען שטע־לען אזא פראגע. דער וואס וויים די מאָרע און וואס קען די אריסטאָקראטישע דאַ־מען וועט נאר ניט איבערראשט ווערען, הערענדיג אז מען פאדערט פון א דרעס־מייקערין אסטראָנאָמיע.

די רייכע אריסטאָקראטישע דאמען זיי־נען כמעט אלע זעהר פאנאטישע. זיי קע־נען פערברענגען א ווייל־ען, אונגעצייטען לעבען, אבער זיי זיינען זעהר אבערגלייי־ביש. אויב זיי זיינען קאטוליצקעס, מו־זען זיי זיך מתודה זיין פאר'ן גלח און אויב זיי געהערען צו אנאנדער אמונה, מו־זען זיי האבען זייערע קמיעות, זייערע אנ־דערע זאבאבאנעס און זיי גלייבען שטארק אין גלוק.

דיעזען כאראקטער פון די אריסטאָ־ראטקעס האט א לאנדאנער דרעסמייקער גאנץ גוט דורכגעשטודירט און ער איז גע־פאלען אויפ'ן פלאן, צו נעהמען מזל'דיגע דרעסע. ער האט זויים אין ברייט בע־קאנט געמאכט זיינע רייכע אָקסטאָמער־קעס, אז אויסער דעם וואס ער איז א גו־טער דרעסמייקער פערשטעהט ער טאקע צו נעהען נור אזעלכע דרעסעס, וואס ברענ־גען גליק. דורך זיינע דרעסעס קען יעדער אָקסטאָמערקע דערגרייכען איהר געהייטען וואונש, ווארום ער איז אין אסטראלאנ־ער לייענט פון די שטערען יעדענס מזל אין העטס, וועלכע מיזען ברייننען גליק.

ער האט איינגעפיקסט א גרויסארטיגע דרעסמייקינגשאפ, וואס שטיגט נאך אויבער די בעריהמטע דרעסמייקינג זא־לאנען פון ריי דע לא פע, אין פאריז און פון אלע זייטען האבען זיך צו איהם א־לאן געטראָן די דייכסטע דאמען צו בע־שטעלען זייערע אסטראנאמישע דרעסעס אין העטס, וועלכע מיזען ברייننען גליק.

אין דאמען, צום ביישפיעל, קומט צום דרעסמייקער און ערקלעהרט איהם איהר געהיימען וואונש, אז זי זאל האבען חן אין דיי אויגען פון די מענער און יעדען מאן, וואס וועט איהר דערזעהען, זאל זיך פער־ליעבען אין איהר איבער די אויערען. דער אסטראנאמישער דרעסמייקער שטעלט דעזען קאסטאָמערקע אונטער דער רובריק פון דעם שטערן וועגנס אין ער מאכט פאר איהר א ווענס־טואלעט. די דרעס אונטער דעם שטערן ווענס איז פון גרינעס שטאף, די העט אין פון מאט־גרינע שטרוי מיט א דונקעל גרינעס ריבאן און מיט רויטע ראזען.

אנאנדער אריסטאָקראטקע ווינשט זיך נור א פערהליכען לוסטיגען לעבען און דער דרעסמייקער פיט איהר צו א מערקור־דרעס. עס איז פון שנעווייסע סילק מיט שווארצע באדערס און מיט שווארצע סילקענע באטאנס. דער העט איז פון שווארצע און ווייסע שטרוי מיט ווייסע ריבאן אין שווארצע שטרייפען, ווי עס איז איצט ארין אין דער מאָדע אפילו אין אונ־זער איסט סייד.

א דרוטע דאמע גלויבט אז זי איז גע־בארען געווארען אין דעם מזל פון יופיטער, וועלכער מוז איהר ברענגען גליק. נו, איז דא פאר איהר א יופיטער־מואלעטע. דער קאלאר פון די יופיטער דרעס איז פירפור־דייט מיט העל־רויטע בארדערס, די באַ־טאנס זיינען בענולט און דערצו טראגט זי א פודפוררויטען העט מיט פייער־רויטע בלומען.

עס זיינען אויך דא דאמען, וואס פאנ־טאזירען פון הער לבנה און זיינען איבער־צייגט, אז נור די לבנה קען זיי ברענגען גליק, דאן מוז זי טראגען א לבנה־העט, וואס איז געמאכט פון בלאס גרויע שטרוי מיט גרויע פערדערען און מיט א מאָטען זיל בער־באנד אדום דעם „קראון". די לבנה־דרעס איז אויך פון בלאס־גרויען סילק אויף וועלכען עס זיינען דא און דארט צו וואַרפען מאט־זילבערנע שטראהלען, פונקט אזוי ווי עס קומט ארויס פון דער לבנה.

אדער מען קען זיך נעהמען א לבנה־דרעס פון העלגרויע שיפאן איבער א פע־טיקאוט פון בלאס געלבע סילק מיט זיל־בער עטבראידערי. דערצו טראגט מען נאך טהייערע דימאנטען, וועלכע פער־נער צייט, די אידישע ארבייטער קענען אויך אויסטוישען זייער ארבייטס ארט, ווען זיי וויילען דאס טהון צוליעב'ן בעקו־מען כשר עסען, זיי קענען אויך אריינ־טרעטען אין די פראפעסיאנאלע פעראיי־נען פון די דייטשע ארבייטער, וואס נעה־מען אויף אהן שום נאציאנאלע אדער רעלי־גיעזע בעגרענצונגען אלס פערזאנען, וואס נעהערען צו דערזעלבער פראפעסיע.

J. P. BICKELL & CO.
סטענראדט בענק בילדינג טאראנטא
תבואה
קאטאן
סטאקס

פערקופיין, סאבאלט
און ניד־יארק סעקיוריטיעס
וועכענטליכען בריעף וועגען מארקעט
ווערט צוגעשיקט פריי אהן נעלד.
אויף פערלאנג
ROBERT E. KEMERER & CO.
108 Bay St.
(מעמבערס פון סטענדערט סטאק עקסטשיינדזש)
108 בייי סטריט — — טאראנטא

פערקיופיין גאלד קעמפ
די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעזעם פערקיר־פיין הערלדל.
סויטה פערקיופיין, אנטעריא.
פרייז פאר קענערע $1.50. פערא־ניגטע שטאאטען $2.80 א יאהר.

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עטאבלירט 1903)
23 מעלינדא סטרי. טאראנטא. טעלעפאָן מיין 1—2580.
41 בראאד סטריט, ניו־יארק.
קאבאלטס, פארקיופיין קופער מאטאר אויל אין אינדוסטריאל סטאק
פאר קעש, אדער מעסיגע מארדזשין. אונזער פופצעהן הונדערט מויל פריי־ווארט ווייל סיסטעם דערגרייכט אלע מארקעטס. וועכענטליכע מארקעט לעטערס פריי.
„ניטא קיין פראמאשאנס"

כשרה משקאות לפסח
קול מבשר מבשר ואומר
דיסט. אורביין ליקער סטאר
לאזט ווייסען אלע קאסטאמערס דאס זי האט פיר דעם יאהר ספעציעל אימפארטירט
פסח'דיגע
משקאות
California Peach Brandy
The BEST IMPORTED
St. Urbain Liquor Grocery
MONTREAL, CAN.
דירעקט פון דער בראנזווילער פרוכט דיסטע־לערי ברוקלין, ווי איך האבען מיר אזי אייגענעם סטאק נאך פון דער בעפאר דער מלחמה תחת השגחת הרבנים כשר לפסח, מיט די פאלגענדע פרייזעס:—

	3 באטעלס	6 באט.	12 באט.
אונגארישע סלייוואוויטש	—	$3.50	$6.50	$12.00
קאלעפארני גרייבס ברענדי נומער 1.	—	4.00	7.75	15.00
קאלעפארני גרייבס ברענדי נומער 2.	—	3.50	6.50	12.00
הייוועון ברענדי	—	3.50	6.50	12.00
ווישניק נומער 1.	—	3.50	6.50	12.00
ווישניק נומער 2.	—	3.00	5.50	10.50
חברין ברענדי	—	4.00	7.75	15.00
פיטש ברענדי,	—	3.50	6.50	12.00
ליפסקים רוסישע 90 גראד,	—	4.50	9.00	18,00
ליפסקים רוסישע 80 גראד,	—	4,25	8,50	17.00

היימישע ווייענען זיסע און זייערע רויטע און ווייסע פער א גאלאן פון $1.75 $2.00 $2.50 3.00

אנטעריאר אידען
די סטארביין ליקער סטאר האט שוין איבערציגט איהרע קאסטא־מערס אין דער פינקטליכקייט פון דער דעליזיזערי, ווי איך איהרע ראיעלע סחורה, איך יעצט אויב איהר ווילט האבען איין עונג יום־טוב און כשר לפסח וועט איהר דאס בעקומען ווען איהר וועט אר־דערען גאר ביי סטארביין ליקער סטאר.
לכבוד פסח בעצאהלען מיר אלע ארדערס פיר עקספרעס, ארדעס צו:
St. Urbain Liquor Store
51 VITRE W. MONTREAL
פראופרייעטארס
ניסן פינקעלבערג, מייער בערענשטיין
שאול אסטראווסקי

פון דער אלטער וועלט

א טערקישע אידישע דעפוטאציע ביי קייזער קארל.

דעם 29 יאנואר האבען דער קייזער קארל און די קייזערין אויפגענומען א דע־פוטאציע פון דעם פערבאנד פון די טער־קישע אידען אין ווען. די מיטגלידער פון דער דעפוטאציע זענען געווען דער נעמייג־דע ראבינער, דער נעמיינדע פרעזידענט און עטליכע פון די אנגעזעהענסטע גע־מיינדע מיטגלידער, ווען דער נעמיינדע ראבינער, דער חכם מיכל פאפא האט גע־מאכט די ברכה איבער דעם קייזער און ערלויבט געווארען די מיטגלידער פון דער דעפוטאציע צו בערעקען דעם קאפ.

שוין אונטער דער בעריהמטער רע־גיערונג פון דער קייזערין מאריא טערע זיא — האט צווישען אנדערעם דער חכם אין זיין רעדע געזאגט — האבען „די שפאניאלען, וואס זענען פון אריינען גע־קומען אין דער קייזערליכער הויפט און רעזידענץ שטאדט וויין געבילדעט א חברה'שאפט, וועלכע האט אין דער אלער העכסטער אנערקענונג פאר די פערדיענס טען פון איהרע מיטגלידער אויפ'ן גע־ביעט פון ענטוויקלען די האנדעלס־ביי־ציהונגען מיט דער אטאמאנישער מלוכה, ערהאלטען די פריוילעגיעס פון א אויטא נאמער געמיינדע און דאס רעכט פון פריען און עפענטליכען אויסאיבען פון גאטעס דיענסט. אויף דעם אופן איז די דאזיגע אונזערע חברה'שאפט געווען די ערשטע פון דער מלוכה אנערקענטע אידי־שע געמיינדע אין עסטרייך.

דער חכם האט דאן פייערליך אויס־גערויקט די געפיהלען פון דאנקבארקייט. נעטריישאפט און ליעבע פון די טערקישע אידען צו זייער „צווייטער היים" און צום האבסבורגישען הויז, פאר וועלכען זיי טו־הען תפילה גלייכצייטיג ווי פאר דעם סול־טאן.

דער קייזער האט דארויף גענעבען פאלגענדע תשובה: מיט א הארציגען גרוסונג פון פערבאנד פון די טערקישע דאנק נעהמען די קייזערין און איך די בע־אידען און די ברכות, וואס זענען אונז אזוי וואהל אויסגעדרוקט געווארען.

עס איז פאר מיר א גרויסע בעפריע־דיגונג, וואס איך קען אייך עמפפאנגען אלס אנגעהעריגע פון דער אזוי שטארק מיט אונז וואפענברידערליך פערבינדטער אטאמאנישער מלוכה, און וואס איך זעה דא א בעשטעטיגונג פון דער ליעבע און אנהענגליכקייט צו דער צווייטער היים מיט וועלכער עס זענען אדורכגענומען די מיטגליעדער פון פערבאנד „ספרדים", געריהרט, וואס אין די תפלות פאר דעם מיר נאהנט בעפריינדעטען הערשער, דעם סולטאן, דערמאנט איהר אויך מיך, ווינש איך, אייער קהלה זאל וואקסען און בלי־הען, און איך פערזיכער איהך, אז איך בין אייך שטענדיג גוט געגייגט".

די פוילישע אידישע ארבייטער אין דייטשלאנד.

די אידישע ארבייטער פון פוילען, וואס געפינען זיך אויפ ארבייט אין דייט־שלאנד, האבען לויט א נייער פעראָרדנונג בעקומען פיעל פערלייכטערונגען, גלייך ווי די פוילישע ארבייטער פון אנדערע גלויבענס און נאציאנאליטעטען, דער־ווייפט איז וואס עס ווערט זיי אויב זיי ווי־לען געגעבען אורלויב צו פאהרען אהיים, אין דער ביטע ווענען אורלויב דארף איינ־געגעבען ווערען, ווי לאנג מען וויל ווייר־לען אין דער היים און אונטער שרייבען א התחיבות. צוריקצוקומען אין דער נעהערי־גער צייט, די אידישע ארבייטער קענען אויך אויסטוישען זייער ארבייטס ארט, ווען זיי וויילען דאס טהון צוליעב'ן בעקו־מען כשר עסען, זיי קענען אויך אריינ־טרעטען אין די פראפעסיאנאלע פעראיי־נען פון די דייטשע ארבייטער, וואס נעה־מען אויף אהן שום נאציאנאלע אדער רעלי־גיעזע בעגרענצונגען אלס פערזאנען, וואס נעהערען צו דערזעלבער פראפעסיע.

זונטאג דער מזרחי יובילעאום

דער פופצעהען יאהריגער מזרחי יו־בעליאום וועט שטאטפינדען דיעזען מוצאי פסח פון די ערשטע טעג זונטאג דעם 8־טען אפריל, 8 אוהר אבענד אין דער לי־באוויטשער שוהל, קאר, גרענדוש און רע־ניסאן עוו.

א רייכע פראגראמע וועט דורכגע־פיהרט ווערען ביי דיעזער יובילעאום פער זאמלונג, אויך וועלען אויסגעקליבען וועד־רען פערשיעדענע ועדים, צווישען זיי איין ועד הפועל, וועלכער זאל זיך אפגעבען מיט שטאדטישע אנגעלעגענהייטען וואס בייטיגען זיך אין פעראנטוואורטליכע בעלי בתים, וואס אלען זיך מיט דעם אפגעבען און צו זעהען אז דער רוח התורה והמלאה זאל ניט אויסגעשלאסען ווערען מעניני ישראל.

דער מזרחי אינ'ם משך פון זיין פופ־צעהען יאהריגען עקזיסטענץ אין דער אידי־שער וועלט האט זיך גענוג ארויסגעציינט אלס א ווירקזאמע קראפט, מיט לעבען און בעגייסטערונג, דארום איז ווערטה אז זיינע אנהענגער און פאטראניזער זאלען פערגרעסערט ווערען אין גרויסע מאסען.

אלע מיטגליעדער און אלע אידען וואס האבען תקות העתיד אין זייער האראצען זיינען דרינגענד געבעטען צו בעזוכען דיע זען מוצאי יום טוב'דיגען פערזאמלונג אין די ליבאוויטשער שוהל.

בברכת החג וכחבת ציון.
אגודת המזרחי דטראנטא

א מעשה'ל

די צוויי חברים ד
רבי שמעון בן חלפתא
מען געלערנט אין דער
רבי יהודה אין דער
אמהל פאר פסח האבע
אין נאס איז עפעס א
דער, אין מענער פרוי
ארום און פילען אין די
דענע אויסגעשריי־
ביי רבי חייא, וואס טו
דער הינער עולם אין נא
געווענליך? ענטפערט
כ'איז דאך עפעס פאר
ציינער לויפט אויפ'ן
אייף פסח וואס מען כ
טוב, סיי מלבושים כ
תכשיטים, פרענט איהם
אבער וואס טהוט דער א
ניט קיין געלד איינגעקי
רבי חייא, דער וואס הא
פאר פסח, געהט צו וועל
הבית־ און פאדערט ביי
געלד א קאנטע אויף ד
ער וועט ביי איהם אבאר
און יענער גיעט איהם, ה
וואס צו מאכען פסח.
שמעון, נו אויב אזוי, וו
זען געהן צו מיין בעל הב
דערען פון איהם געלד פ
רבי יאנג סציאליסט קל
איך שרייב דעם ארטיק
א „פינפערייל" פאר'ן גע
טא, האט זיש מיר א
וככן ויהי בחצי

אינטעליגענט

כלל טהויער שלאפען
אידישע אקטיאדען וו
קעשירם מאכען פלי
גבאים שלאגען זיך
קרעמער לעבען בשל
אין די אייז קרים פאר
א מיסעס מיט'ן באָרד
אידען טרייבט מען ב
ניקאלאי וואלט וועלען
ראספוטין האט פערבר
אליאדאר האט אויסג
ווייל הערלעם האט חשש צו
דער אידישע קאנגרעס
דער רעראקטאר פון „
רב ראזענבערג דרעהט
רב לייוויי פערשפרעכט
רב נאָרדאָן „טימעלט"
רב ווייגריב שלאפט ב
כ. גאלדסטיין „פפיטשע
מר. בירענבוים האט גע
די „פועלי ציון" וועלע
דער יאנג סציאליסט קל
איך שרייב דעם ארטיק
א „פינפערייל" פאר'ן גע
טא, האט זיש מיר א
וככן ויהי בחצי

א מעשה'ל

די צוויי חברים ד
רבי שמעון בן חלפתא
מען געלערנט אין דער
רבי יהודה אין דער
אמהל פאר פסח האבע
אין נאס איז עפעס א
דער, אין מענער פרוי
ארום און פילען אין די
דענע אויסגעשריי־
ביי רבי חייא, וואס טו
דער הינער עולם אין נא
געווענליך? ענטפערט
כ'איז דאך עפעס פאר
ציינער לויפט אויפ'ן
אייף פסח וואס מען כ
טוב, סיי מלבושים כ
תכשיטים, פרענט איהם
אבער וואס טהוט דער א
ניט קיין געלד פ
רבי חייא, דער וואס הא
פאר פסח, געהט צו וועל
הבית־ און פאדערט ביי
געלד א קאנטע אויף ד
ער וועט ביי איהם אבאר
און יענער גיעט איהם, ה
וואס צו מאכען פסח.
שמעון, נו אויב אזוי, וו
זען געהן צו מיין בעל הב
דערען פון איהם געלד פ
רבי יאנג סציאליסט קל
איך שרייב דעם ארטיק
א „פינפערייל" פאר'ן גע
טא, האט זיש מיר א
וככן ויהי בחצי

די געשיכטע פון די אידישע גלייכ־בערעכטיגונג אין פערשיעדענע לענדער

די בעשרענקונגען פון מיטעל־אלטער. — די ווירקונג פון דער פראנצויזי־שער רעוואלוציאן. — נאפאלעאן און דער „סנהדרין".

א נייע פאכע פאנגט זיך אן מיט דער בעפרייאונג פון די רוסישע אידען פון זייער בירגערליכער פערשקלאפונג. פאלשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג, וועלכע איז בין מיט א פאאר וואכען צוריק געווען בעהאלטען אין דעם שלייער פון דער ווייטער פארמע, איז איצט א פאקט, און וועהרענד בין מיט א פאאר וואכען צוריק איז א העלפט פון דעם אידישען פאלק געווען אונטערוואורפען די געמיינסטע בע־שרענקונגען און פארארטהייל אין היינט צו טאג, א דאנק דער גלייכבערעכטיגונג פון די רוסישע אידען, דאס גאנצע פאלק פריי.

עס איז כדאי אין דעם איצטיגען מא־מענט צו בעטראכטען די געשיכטע פון דער בירגערליכער גלייכבערעכטיגונג פון די אידען אין אלע לענדער, און צו זעהען, צו וועלכע כחות די אידען האבען צו פער־דאנקען זייער בעפרייונג.

איזראעל קאהען, דער פערפאסער פון „אידישען לעבען אין מאדערנע צייטען" האט פערפאסט א פאלשטענדיגע כראָנ־לאָגיע פון אידישער גלייכבערעכטיגונג. אנקאנענדיג מיט דעם פינסטערען מיטעל־אלטער, בעוויזט קאהען, אז דער גרוי זאמסטער שוגא פון אידישען פאלק אין מיטעלאלטער איז געווען די קירכע, וועל־כע האט געשאלטען און געוואלטעט אי־בער דעם שטאאט כמעט אין יעדען לאנד וואו די אידען האבען געוואוינט. און וועלכע האט בעטראכט יעדען איינעם וועלכער איז געבליבען אויסערהאלב דער קירכע אלס דער פאסענדער קרבן פאר ערגרידריינגען בעשרענקונגען אין פער־ניכטענדע צינזען. זייער ערשטען אט־העם פון פרייהייט האבען די אידען צו פערדאנקען ניט דער קירכע, נאר א בע־וועגונג וועלכע האט פערבינדעט די מאכט פון דער קירכע און האט אויף איהר פלאץ אויסגעזעצט די נעטען פון פערשטאנד. די פראנצויזישע רעוואלוציע האט צום ערשטען בעפרייט די אידען פון די מי־טעל־אלטער קייטען און האט זיי גענעבען מענשליכע רעכטע, אבוואהל דער דאזיגער בעפרייאונגס־אקט איז געקומען עטליכע יאהר נאך דעם, ווי די פעראייניגטע שטאאטען פון אמעריקא האט פראקלא מירט פאלשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג פאר אלע מענשען אהן אונטערשיער פון ראסע אדער נאציאן. דיעזער שריט איז אבער געווען צו „העזות'דיג" פאר די אי־רעדע לענדער. די מעהרסטע לענדער האבען נאך לענגערע פערביסענע אינער ליכע געמפפע געגעבען די אידען בירגער־ליכע רעכטע ערשט אין מיטען פונם איינצעהנטען יאהרהונדערט.

די בעשרענקונגען פון מיטעל אלטער

דער ערשטער ערנסטער פערזוך צו בע־פרייען די אידען פון זייערע בירגערליכע און פאליטישע בעשרענקונגען, צו וועלכע אידען פון פראנקרייך, איינגעצאהמט אין

פריהלינג טערמין עפענט זיך
דיענסטאג דעם 10־טען אפריל און פאלט ארויף אין דער זומערדינען סעסיע פון דעם 3־טען יולי. ניטא קיין געצוואונגענע וואקאציע. ניטא קיין צייט פערלוסט. קומט. א פרייער קאטאלאג. שרייבט שאא'ם סקול טאראנטא 7—383 יאנג סטריט.

Labatt's
ארדערט ליקערס דורך פאסט
מיר האבען א גרויסען סטאק פון היימישע און אימפארטירטע ווייען און ליקערס פון אלע אנערקענטע סחורות.
שרייבט נאך אלע איינצעלהייטען וועגען א פרייז ליסטע, און ארדער פארמס צו
JOHN LABATT, Limited
8 St. Helen St. - Montreal, Que.
מיר שיקען אין אלע געגענדען פון קענערע לויט די געזעצען פון דעם לאקאלען טעמפערענץ געזעץ.

טאראנטא קאנסערוואטארי און מוזיק
וו. ס. וואנט מיוזיקאל דאקטאר, מוזיק דירעקטאר.
אונפערגלייכליכע מעגליכקייטען פאר פראפעסיאָנעלע און ניט פרא־פעסיאָנעלע סטודענטען אין אלע אינסטראקציאָנען פון מוזיק אָבטיי־לונגען.
שילער ווערען אויפגענומען צו אלע צייטען.
שיקט נאך א יאהר בוך, לאקאל סענטער סילאבוס, און פרויען רעזי־דענס פאמפלעט.
קאנסערוואטארי סקוהל פון אוסדרוק
ספעשעל קאלענדער. פ. ה. קוירקפאטריק דאקטאר פילאז. פרינציפאל פאלקס פארלעזונגען, פיזישע און שטימען ענטוויקלונגען. דראמאטישע קונסט און ליטעראטור.

קאסט פאר פרינטערס
איך אהר דארפט אללסטראציעס לייבעל דעזיינס, אדער ענגרייווינגס פון אלע סארטען טעלעפאנירט צו
ווילקאקס ענגרייווינג קא.
101 קינג סטריט וועסט
(אין די ריער)
783